

TABULA II. DE ENTE.

I. De Ente ubi
 1. **SYNONYMA**, quæ vulgo dicuntur **R E S & ALIQUID**. Quanquam vocabulum **R E S** plures alias habeat significations, & maximè in comparatione plurium diversi generis multò specialius, quam **E N S** accipiatur. Nempe in hac ipsa disciplinā, **res & rei modus**, atque iterum **res & operatio**; in jure **res, persona & actio**; alias etiam **res & verbum** sive **oratio** contradistinguntur: Quibus tamen omnibus generalissimum nomen **E N S** commune est. De vocula **ALI QVID** sciendum quod interdum, sed rariūs, perinde atque **E N S** accipiatur: ut, si purgatorium Pontificium neges esse **ALI QVID** i. e. esse **E N S**. Alias sī pīus hæc vocula, præsertim ubi in propositione subjecti loco ponitur, idem valet atque **aliquares**, sive **aliquid Ens**, ut, si in rebus **ALI QVID increatum** esse dicas, i. e. **aliquid Ens**. Nonnunquam hæc significatione tam latè extenditur, ut omne complectatur, quod ore profertur, aut mente concipi potest, etiam si ne Ens quidem sit. Sicut de Non-Ente æquè atque de **ENTE** valet, quod dicimus, *Non posse ALI QVID simul esse & non esse.*

2. **Acceptio** quæ sī 1. Pro veritate propositionum. Ita **Ens** est, **D E U M esse justum, D E U M non posse varia est, su-**
mentiri; quia utrumque ita **E S T**, quemadmodum prolatis duabus propositionibus enunciatur, h. e. quia utrumque **verum**. (2)
 (1.) 2. Pro **Ente Nominaliter** accepto, sc. omni eo, quod potest esse, sive actu sit, sive potentia; & sic rosa in hyeme est Ens nominaliter acceptum. (2)
 3. Pro **Ente Participialiter** accepto, quod actu est, idque propriè dictum Ens est.

I. 1. **E N S Reale** dicitur, quod est circa mentis operationem, seu, quod habet veram, positivam & realem essentiam in rerum naturâ, nemine cogitante, ut **D E U S, sol, luna, homo, calor, frigus**. Hinc etiam **operatio mentis** est Ens reale, quia habet positivam & realem essentiam in rerum naturâ.
 (2.) 2. **E N S RATIONIS**, quod concipitur 1. per modum entis positivi. 2. in reipsa autem non est Ens positivum. 3. neque esse potest. v. gr. Chimera concipitur per modum Animalis, quod *ante Leo retroque Draco, mediumque capella est*, quale animal tamen non est, neque esse potest. (3)

3. Oppositum est **N O N - E N S**, quod actu non est. Et complectitur tum illa, *que ita non sunt, ut tam* men esse possint, nempe Entia potentia, sicut hoc tempore dies extremus & puer elapsō aliquot mensium spatiō nasciturus; tum, *quane esse quidem possunt*, ut σιδηροζυλον, atramentum rubrum, homo animâ rationali destitutus. Quemadmodum autem **E N S** aliquando idem est, quod **verum**: Ita **N O N - E N S** interdum idem valet, atque falsum. Sic **non-Ens** est, solem esse æqualis magnitudinis cum terrâ, solem non lucere. Quia utrumque falsum est. Ratio autem appellationis est, quod prolatâ ab altero quâlibet propositione falsâ, solemus dicere: *Non ita E S T*, scilicet ut dicis. Notum est illud Aristotelis *l. 1. Post. c. 2. t. 8. ἀντίστοιχον τῷ μὲν ὀντὶ εἰσὶ αὐτοὶ*, Non-Entis nulla datur scientia; Ubi **non-ens** idem est ac fallum. Porro notandum, quod **NIHIL** non raro idem valeat atque **N O N E N S**: sicut, qui diceret contra Pontificios, *purgatorium esse NIHIL, esse N O N E N S*, significaret. Non semper tamen huic interpretationi est locus, sed aliquando **NIHIL** idem est, quod **nullum ens aut nullares**. v. gr. *Nibil esse ex omni parte beatum*, ait Poëta: *Nibile esse causam sui ipsius*, docent Philosophi. Quæ absurdâ sunt, si ita exponantur; **N O N E N S** esse ab omni parte beatum; **N O N - E N S** esse causam sui ipsius. Verissima autem sunt hoc sensu; **N U L L A M R E M** esse ab omni parte beatam; **N U L L A M R E M** esse causam sui ipsius.

II. De Principiis, quæ vel
 1. **ESSENDI: talia ens non agnoscit**, quia 1. daretur progressus in infinitum, vel admittendum esset, non ens esse principium entis. 2. **D E U S** sub ente comprehenditur, qui tamen principia essendi non agnoscit. 3. Si Entis darentur principia essendi, tunc esset Ente aliquid prius, cum semper principium prius sit suo principiatō. Sed repugnat dari aliquid prius Ente **universalissime** accepto. E. repugnat etiam Enti, habere principia essendi. Ubi tamen notandum est, aliud esse, *Scientiam habere principia, per quæ demonstrat suas affectiones*, aliud esse, *subiectum scientiae habere principia*, prius semper necessarium est, non verò posterius. (4)

2. **COGNOSCENDI**: quale ens agnoscit, qualia sunt: *Impossibile est idem simul esse & non esse. Quodlibet est vel non est.* (5)

1. **DEFINITIO: Affectione est conceptus rei secundarius, qui ex rei essentiâ fluit, & cum re reciprocatur.** Primò enim in ente concipitur existentia, postea concipitur ipsa unitas, quæ fluit ex Entis essentiâ, & cum ente reciprocatur. Hinc talis emergit Syllogismus: *Quicquid habet existentiam, est unum: Omne Ens habet existentiam. E. est unum.* (6)

(*Simplex*, quæ ita enti adæquate inest, ut simpliciter cum eo reciprocetur v. gr.

2. **DIVISIO**, Unum. **IMMEDIATE**, h. e. non mediante attributō simplici v. g. **Necessarium vel contingens.**
 est enim **Disjuncta**, quæ non **MEDIATE**, h. e. mediante attributō simplici, nempe unitatis, cuius ratione Ens est vel per se, vel per accidentem; vel simplex vel compositum; vel universale vel singulare.

AN-

(A) 3